

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 listopada 2018 roku ZUS I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawcy M. N. prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu J. N. (1). W uzasadnieniu organ wskazał, że zmarły w dniu 24 kwietnia 2014 roku J. N. (1) na wymagane 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych przypadających w ostatnim 10 - leciu przed powstaniem niezdolności do pracy (zgonem) tj w okresie od 24 kwietnia 2004 roku do 24 kwietnia 2014 roku nie posiadał żadnych okresów składkowych ani nieskładkowych. Zgon zmarłego nastąpił w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ostatniego ubezpieczenia, które ustało w dniu 5.06.2002 roku. Na przestrzeni całego okresu ubezpieczenia zmarły posiadał 19 lat 3 miesiące i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych./ decyzja w aktach ZUS/.

Odwołanie od powyższej decyzji w ustawowym terminie wniósł wnioskodawca. W odwołaniu zakwestionował ustalony przez organ rentowy stan zdrowia jego ojca przed śmiercią oraz ocenę swojego stanu zdrowia jak również ustalenie długości okresów składkowych i nieskładkowych zmarłego, nie wskazując dlaczego je kwestionuje / odwołanie k-3-30dw/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Wskazał ponadto, że do okresów ubezpieczeniowych zmarłego nie zaliczono okresu rejestracji w Urzędzie Pracy. Ostatni okres ubezpieczenia zmarłego ustał w dniu zakończenia pobierania zasiłku dla bezrobotnych tj 5.06.2002 roku. Ponadto organ wskazał, że wyrokiem z dnia 23.03.2016 roku jaki zapadł w sprawie VIIIU 1752/15 Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawcy w sprawie o przyznanie renty rodzinnej / odpowiedź na odwołanie k- 5-6/

Podczas rozprawy w dniu 23 maja 2019 roku pełnomocnik wnioskodawcy z urzędu poparł odwołanie i wskazał, że zgodnie z relacją matki wnioskodawcy, zmarły miał dłuższy okres ubezpieczeniowy niż przyjął to organ rentowy / oświadczenie pełnomocnika 00;04;10 CD k- 44/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca M. N. urodził się w dniu (...) / niesporne/. W dniu 2 lipca 2018 roku wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie mu renty rodzinnej po zmarłym w dniu 24 kwietnia 2014 roku ojcu J. N. (1)./ wniosek w aktach ZUS/. J. N. (2) urodził się w dniu (...), jest ojcem wnioskodawcy / niesporne, akt urodzenia w-cy w aktach ZUS/.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 21 września 2018 roku J. N. (2) został uznany za trwale całkowicie niezdolnego do pracy. Jako datę powstania całkowitej niezdolności wskazano okres po 10.06.1997 r do 10.12.1998 roku. J. N. (2) uznano również za trwale całkowicie niezdolnego do samodzielnej egzystencji. Jako datę powstania niezdolności do samodzielnej egzystencji wskazano okres po 10.06.1997 do 10.12.1998 r / orzeczenie lekarza orzecznika w aktach ZUS/.

Orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 24 .10.2018 r, wydanym na skutek sprzeciwu wnioskodawcy, komisja podtrzymała ustalenia dokonane w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS. / orzeczenie komisji w aktach ZUS/.

Zmarły J. N. (1) na przestrzeni całego okresu ubezpieczenia posiadał okres składkowy wynoszący 19 lat 3 miesiące i 24 dni oraz 10 dni okresów nieskładkowych ./ dokumentacja w aktach ZUS/.

Ostatnie ubezpieczenie zmarłego ustało w dniu 5.06.2002 roku wraz z zaprzestaniem pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Zmarły był zarejestrowany jako osoba poszukująca pracy w okresie od dnia 12.12.1992 do 11.12.1993 oraz w okresie od 6.06.2001 do 5.06.2002 / zaświadczenie w aktach ZUS/.

Decyzją z dnia 16.04.1999 roku zmarły miał przyznane prawo do renty od dnia 1.02.1999 roku z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 30.04.2001 roku ./ decyzja w aktach ZUS/

Decyzją z dnia 16.12.2002 roku organ rentowy odmówił zmarłemu prawa do renty, w związku z jego brakiem niezdolności do pracy / decyzja w aktach ZUS/. Zmarły odwołał się od powyższej decyzji podnosząc, że źle oceniono stan jego zdrowia. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że zmarły nie jest osobą niezdolną do pracy a ponadto ewentualna niezdolność do pracy musiałaby powstać do dnia 30.10.2002 roku, tj. w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty/ odpowiedź na odwołanie w aktach ZUS. Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2003 roku w sprawie IX U 340/04 Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie J. N. (1). / okoliczność znana Sądowi z urzędu/. Decyzją z dnia 23 listopada 2007 roku organ rentowy ponownie odmówił zmarłemu J. N. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy / decyzja w aktach ZUS/.

Wyrokiem z dnia 23 marca 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygnaturze akt VIIIU 1752/15 oddalił odwołanie wnioskodawcy M. N. od decyzji z dnia 6 maja 2015 roku odmawiającej mu prawa do renty rodzinnej / wyrok w aktach VIIIU 1752/15, okoliczność znana sądowi z urzędu /. Wnioskodawca pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy /niesporne /.

Wnioskodawca orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w K. z dnia 24 kwietnia 2012 roku został zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności na stałe. Ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 15.12.2009 roku / orzeczenie w aktach ZUS/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie, opierając się na dokumentach załączonych do akt sprawy w tym aktach ZUS. Wskazać należy, że w trakcie procesu wnioskodawca reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wskazał, że kwestionuje ustalone przez organ rentowy okresy ubezpieczenia zmarłego ojca – J. N. (1). Na tą okoliczność strona zgłosiła wnioski dowodowe z przesłuchania świadków w osobach A. N. (1) na okoliczność stażu pracy zmarłego oraz W. N. i R. M. na okoliczność pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym. Podczas rozprawy pełnomocnik wnioskodawcy nie był jednak pewien czy o przesłuchanie powyższych osób wnosi i nie wypowiedział się w tym zakresie do końca procesu. Natomiast na ostatniej rozprawie poprzedzającej jej zamknięcie wskazał, że kwestionuje datę powstania całkowitej niezdolności do pracy zmarłego wskazując, iż powinna być przyjęta nie data jego zgonu ale dzień 1 maja 2001 roku czyli dzień po zakończeniu pobierania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przez zmarłego. Nie zgłosił jednak żadnych wniosków dowodowych mających na celu udowodnienie powyższego twierdzenia. Wobec powyższego Sąd pominął dowód z przesłuchania świadków. Wskazać należy, że w zakresie ustalenia u zmarłego wcześniejszej daty całkowitej niezdolności do pracy dowód z przesłuchania świadka w osobie byłej żony – A. N. (2) jest w ocenie Sądu zbędny. Niewątpliwie ocena stanu zdrowia osoby zmarłej wymaga wiadomości specjalnych i nie jest możliwe ustalenie powyższej okoliczności w oparciu o dowód z zeznań świadka. Wskazać należy, że nie ulega wątpliwości, że stosownie do treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Twierdzenia co do określonych okoliczności faktycznych muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie o sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997 r., z.6-7, poz. 76). Podobnie, w wyroku z dnia 7 października 1998 r. w sprawie o sygn. akt II UKN 244/98 (OSNAPiUS 1999, Nr 20, poz. 662), Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od dnia 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Niezależnie od powyższych rozważań Sąd nie dostrzegł konieczności dopuszczania dowodu z urzędu w tym zakresie. Z akt ZUS wynika, że zmarły wielokrotnie ubiegał się o przyznanie mu renty z tytułu niezdolności do pracy. W związku z tym był badany jeszcze za życia przez lekarzy z ZUS jak i biegłych sądowych, którzy podzielili stanowisko organu rentowego, że zmarły odzyskał zdolność do pracy. Wobec gołosłownych twierdzeń, niepopartych żadną nową dokumentacją medyczną, w zakresie ustalenia innej daty powstania całkowitej niezdolności do pracy u zmarłego Sąd nie dopuścił dowodu w tym zakresie z urzędu. Sąd

pominał ponadto dowód z przesłuchania świadków na okoliczność pracy zmarłego w gospodarstwie rolnym bowiem pełnomocnik wnioskodawcy nie wypowiedział się czy wniosek ten popiera. Dopuszczenie dowodu w tym zakresie z urzędu Sąd uznał za zbędne. Wskazać należy, że zmarły ubiegając się wielokrotnie o świadczenia nie wskazywał w swoich oświadczeniach, że pracował w jakimkolwiek gospodarstwie rolnym i na jakich zasadach.

Sąd zważył co następuje :

Odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Wydana przez organ rentowy decyzja odpowiada prawu. Sąd nie dopatrzył się żadnych powodów skutkujących jej zmianą .

Prawo do renty rodzinnej regulują przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 t.j.). Na mocy art. 67 ust. 1 pkt 1 powyższej ustawy do renty rodzinnej uprawnione są dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione spełniające warunki określone w art. 68.

Zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Według zaś art. 68 ust. 2 przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. Zgodnie z treścią przepisu art. 68. 1 ustawy dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

2. Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Warunki przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określają natomiast przepisy wspomnianej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w art. 57 i 58 ust. 2.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu art. 57 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się jednak do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2)

Jak stanowi art. 58 ust. 1 pkt 5 warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej: 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej **30 lat**.

Dodatkowo należy wskazać, iż stosownie do treści art. 5 ust.1. przytoczonej ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, okresy: składkowe, o których mowa w art. 6 i nieskładkowe, o których mowa w art. 7. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2 omawianego przepisu przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Bezspornym jest w przedmiotowej, iż zmarły nie miał ustalonego prawa do emerytury, ani też nie spełniał warunków do uzyskania tego świadczenia. Zmarły nie miał także ustalonego prawa do renty i nie spełniał warunków do jej przyznania.

Oceniając uprawnienia odwołującego do uzyskania prawa do renty rodzinnej Organ rentowy uznał stosownie do treści art. 68 ust. 2 powołanej ustawy, że z chwilą śmierci J. N. (1) był całkowicie niezdolny do pracy.

Nie ma żadnych podstaw aby uznać, iż J. N. (1) był niezdolny do pracy od dnia 1 maja 2001 roku, jak domagał się w piśmie procesowym pełnomocnik wnioskodawcy. Wskazać należy, że bezpośrednio po okresie w jakim J. N. (2) korzystał z przyznanej renty z tytułu częściowej okresowej niezdolności do pracy wystąpił on o przedłużenie tego świadczenia. Wówczas był badany przez lekarzy ZUS, którzy orzekli, iż odzyskał on zdolność do pracy. Decyzja ZUS była weryfikowana w postępowaniu sądowym, czego efektem było oddalenie odwołania po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i dopuszczeniu dowodu z opinii biegłych lekarzy. Odwołanie zmarłego zostało prawomocnie oddalone. Ponadto zmarły po dniu 30.06.2001 roku zarejestrował się jako bezrobotny i pobierał przez okres roku zasiłek dla bezrobotnych. W ocenie Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw aby kwestionować przyjęcie daty zgonu zmarłego za powstanie jego całkowitej niezdolności do pracy.

Odnosząc się do kwestionowanego stażu pracy zmarłego J. N. (1) w ocenie Sądu organ rentowy prawidłowo przyjął, że ostatni okres ubezpieczeniowy zmarłego ustał z dniem 5 czerwca 2002 roku, był to ostatni dzień pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Zmarły w okresie dziesięciu lat przed zgonem – powstaniem całkowitej niezdolności do pracy – nie podjął żadnego zatrudnienia. W okresie od 24.04.2004 do 23.04.2014 roku nie posiadał żadnych okresów składkowych ani nieskładkowych jak również nie udowodnił co najmniej 30 letniego okresu składkowego. Niezdolność do pracy zmarłego powstała w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ostatniego okresu ubezpieczenia. A zatem zmarły J. N. (1) w dacie zgonu nie spełniał warunków ani do przyznania emerytury (z uwagi na wiek w chwili zgonu) ani też przyznania prawa do renty. W związku z tym wniosek o przyznanie renty rodzinnej dla M. N. po zmarłym ojcu nie jest zasadny.

Podnieść należy również, że wnioskodawca M. N. został uznany orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 10.12.1997 roku za całkowicie niezdolnego do pracy, natomiast orzeczeniem z dnia 30.09.2014 roku stwierdzono, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy i do samodzielnej egzystencji a ustalona niezdolność do pracy trwa. Oznacza to, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania renty rodzinnej bo orzeczona niezdolność do pracy nie powstała w okresach wskazanych w treści przepisu art. 68 ustawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił odwołanie.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu Sąd orzekł na podstawie §15.2 w zw. z §4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016 r w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U 2019 poz.68) i wynagrodzenie przyznał od Skarbu Państwa Kasy Sądu Okręgowego w Łodzi